

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ДИПЛОМНИЙ
ПРОЕКТ/РОБОТУ) ДЛЯ ОТРИМАННЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МАГІСТР»

Затверджено

Протокол засідання Вченої ради
Центральноукраїнського
національного технічного
університету

Від 27.11.2017 № 3

Ректор ЦНТУ М. І. Черновол

м. Кропивницький - 2017

Організація та підготовка випускних кваліфікаційних робіт для отримання ступеня вищої освіти «магістр» (далі випускна кваліфікаційна робота) здійснюється відповідно до вимог Конституції України, законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 № 1341, державних стандартів освіти, нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та зазначеного Положення. Захист випускних кваліфікаційних робіт здійснюється відповідно до "Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотукаїнському національному технічному університеті», затвердженого вченою радою ЦНТУ від 30.10.2017 р. та «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Центральнотукаїнському національному технічному університеті», затверджується вченою радою університету» ЦНТУ від 18.12.2017р.

На основі «Положення про випускну кваліфікаційну роботу (дипломний проект/роботу)» для отримання ступеня вищої освіти «магістр» випускові кафедри розробляють відповідні методичні рекомендації щодо обсягу, структури, змісту та оформлення випускної кваліфікаційної роботи з урахуванням специфіки проведення наукових досліджень у певних наукових галузях та зумовлених цим особливостей виконання магістерських робіт.

1. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти, які здобувають ступінь магістра, здійснюється відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітніх програм в формі комплексного державного іспиту та/або захисту випускної кваліфікаційної роботи (дипломного проекту/роботи).

1.2. Випускна кваліфікаційна робота для отримання певного ступеня вищої освіти – це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей вирішувати типові завдання діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти.

Випускна кваліфікаційна робота для отримання ступеня вищої освіти «магістр» – це вид атестаційної роботи призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості компетентностей дослідницького та інноваційного характеру, пов'язаних із застосуванням та продукуванням нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі економіки.

1.3. Випускна кваліфікаційна робота повинна представляти закінчену розробку актуальної наукової проблеми.

Вона повинна:

- бути актуальною, мати новизну, виконуватись на рівні сучасних досягнень економіки, науки, техніки і технологій;

- мати спрямування на вирішення практичних завдань майбутньої професійної діяльності;
- стимулювати у студентів творчий пошук нових пріоритетних наукових рішень;
- вимагати опрацювання спеціальної наукової і методичної літератури;
- передбачати вибір оптимальних рішень на основі застосування математичних методів моделювання з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки;
- пов'язуватись з планами наукових досліджень керівника, кафедри, наукових підрозділів ЦНТУ;
- узагальнювати і розвивати науково-дослідницькі уміння студента.

1.4. Виконання і захист випускної кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання студентів за освітньо-професійною (освітньо-науковою) програмою підготовки магістрів та формою державної атестації здобувачів вищої освіти і має на меті:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань за відповідним напрямом підготовки, формування навичок застосування цих знань під час розв'язання конкретних економічних, науково-методичних і науково-технічних задач;
- розвиток здатності студента обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, робити висновки й узагальнення, застосовувати знання для вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний та/або практичний характер;
- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень, використаних під час виконання кваліфікаційної роботи;
- набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх прилюдного захисту.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1. Основні етапи виконання випускної кваліфікаційної роботи:

- вибір теми і об'єкта дослідження;
- розробка завдання на магістерську роботу, складання календарного плану його виконання;
- опрацювання навчальної та наукової літератури і складання плану роботи;
- проведення наукових досліджень, обробка фактичного матеріалу;
- написання першого варіанта тексту, подання його на ознайомлення керівникові;

- усунення недоліків, написання остаточного варіанта тексту, оформлення магістерської роботи;
- отримання відгуку наукового керівника;
- перевірка роботи на академічну доброчесність;
- зовнішнє рецензування роботи;
- захист магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

2.2. Кожному студенту випускова кафедра призначає керівника, який надає науково-методичну допомогу студенту в його самостійній роботі над випускною кваліфікаційною роботою. Керівник роботи забезпечує індивідуальне консультування студента, допомагає йому скласти план магістерської роботи, контролює дотримання графіка виконання, рецензує частини роботи і завершений варіант, готує студента до захисту. Керівниками магістерських робіт призначаються провідні науково - педагогічні працівники з науковим ступенем кандидата або доктора наук.

2.3. Тема випускної кваліфікаційної роботи пов'язується з однією з актуальних проблем, що відповідає завданням та умінням, передбаченим освітньою програмою підготовки. Тематика випускної кваліфікаційної роботи розробляється кафедрою згідно з вимогами освітньої характеристики фахівців із конкретної спеціальності. Тематика випускних кваліфікаційних робіт щорічно переглядається та поновлюється випусковою кафедрою. Студентові надається право самостійно обрати тему випускної кваліфікаційної роботи згідно з тематикою, що затверджена випусковою кафедрою. Крім того, випускні кваліфікаційні роботи можуть виконуватися за тематикою, яку замовляють державні установи, підприємства та підприємницькі структури. Студент за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки (відповідно до попередньої власної науково-дослідницької роботи, місця попереднього працевлаштування, можливостей отримання потрібної інформації на об'єкті дослідження).

2.4. Після остаточного узгодження з науковими керівниками й редагування обрані теми випускних кваліфікаційних робіт розглядаються і обговорюються на засіданні випускової кафедри. Завідувач кафедри готує проект наказу, узгоджує його з деканом факультету і подає на затвердження ректору. Список студентів, тем випускних кваліфікаційних робіт та наукових керівників затверджуються наказом по ЦНТУ.

На підставі затверджених тем випускних кваліфікаційних робіт готуються накази по ЦНТУ про проходження студентами переддипломної практики.

Якщо тема роботи, закріплена за студентом, з об'єктивних причин не може бути розроблена, студент має право звернутися до завідувача кафедри із заявою про заміну теми роботи. У виняткових

випадках, за службовою запискою завідувача випускової кафедри, узгодженою з першим проректором, у магістранта може бути замінено наукового керівника або скоригована тема магістерського дослідження.

2.5. Порушення студентом календарного плану виконання випускної кваліфікаційної роботи фіксується керівником, який інформує завідувача кафедри.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Термін виконання випускної кваліфікаційної роботи визначається графіком освітнього процесу.

3.2. Випускна кваліфікаційна робота має виконуватися студентом у повній відповідності до затверджених календарного плану та завдання. У випадках відставання від графіку студент зобов'язаний дати пояснення своєму керівникові або завідувачу випускової кафедри кафедри.

3.3. На період виконання випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі складається графік консультацій наукового керівника, згідно з яким забезпечується систематична співпраця студента і керівника над магістерською роботою.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи:

– допомагає студенту обрати найбільш перспективний і актуальний напрям дослідження;

– знайомить студента з вимогами щодо підготовки та захисту випускної кваліфікаційної роботи ;

– надає допомогу щодо розробки календарного плану - графіку на весь період виконання дослідження (від вибору теми до захисту роботи);

– рекомендує студенту необхідну наукову літературу та джерела з теми роботи;

– регулярно надає консультації;

– слідкує за ходом написання роботи, контролює своєчасне подання роботи до захисту на засіданні екзаменаційної комісії;

– надає допомогу студенту в підготовці роботи до захисту;

– складає відгук на кваліфікаційну роботу та розкриває її зміст під час виступу на захисті кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

3.4. Відповідно до календарного плану студент має подавати роботу частинами на перегляд, а до встановленого графіком кінцевого терміну подає на рецензування науковому керівникові завершену випускну кваліфікаційну роботу у друкованому вигляді, а також її електронний варіант в одному з форматів *.doc, *.docx, *.rtf, які мають бути ідентичними,

3.5. Відповідальна особа кафедри вносить подану випускну кваліфікаційну роботу у кафедральний репозитарій, здійснює перевірку на відсутність плагіату та повідомляє завідувачу випускової

кафедри результати перевірки.

3.6. Рецензія наукового керівника це характеристика професійних якостей випускника та його роботи виявлена в процесі підготовки випускної кваліфікаційної роботи. У разі позитивної рецензії наукового керівника та позитивного висновку стосовно академічної доброчесності, роботу передають на розгляд завідувачеві випускової кафедри, який приймає рішення про допуск студента до захисту роботи на засіданні екзаменаційної комісії. Рішення про допуск роботи до захисту підтверджується підписом завідувача кафедри на її титульному аркуші.

3.7. Після завершення всіх попередніх процедур по випусковій кафедрі випускна кваліфікаційна робота передається на рецензію. Рецензія – це характеристика якості виконання безпосередньо випускної кваліфікаційної роботи. Студент має право заздалегідь ознайомитися із текстом рецензії. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

Список рецензентів складається на кафедрі не пізніше як за місяць до захисту випускних кваліфікаційних робіт і затверджується деканом факультету.

3.8. На підставі публічного захисту випускної кваліфікаційної роботи рішенням екзаменаційної комісії студенту присуджується відповідний ступінь вищої освіти, присвоюється відповідна кваліфікація, видається диплом про закінчення університету за відповідною спеціальністю.

4. Вимоги до структури та змісту випускних кваліфікаційних робіт

4.1. Зміст випускної кваліфікаційної роботи повинен відповідати стандартам вищої освіти. Робота має бути актуальною, скерованою на новітні методи теоретичного й експериментального дослідження, створення нових технологій, приладів, обладнання тощо, розкривати самостійне дослідження автора, містити елементи наукової новизни та відображати практичне значення одержаних результатів, їх апробацію та впровадження в сферу практичної діяльності.

4.2. Обсяги та вимоги до випускної кваліфікаційної роботи визначаються випусковою кафедрою та затверджуються вченою радою факультету.

4.3. За своєю структурою кваліфікаційна магістерська робота складається з:

- титульної сторінки;
- листа – завдання до виконання випускної кваліфікаційної роботи, затвердженого завідувачем випускової кафедри і підписане студентом, науковим керівником, консультантами з окремих розділів роботи(зразок - Додаток А);
- анотації;
- змісту;

- переліку умовних позначень (за необхідності);
- вступу;
- основної частини;
- висновків;
- списку використаних джерел;
- додатків.

4.3. Обов'язковими структурними елементами випускної кваліфікаційної роботи є:

4.3.1. Титульна сторінка роботи (зразок титульної сторінки - Додаток В).

4.3.2. Анотація випускної кваліфікаційної роботи (українською і англійською мовою) створюється для ознайомлення зі змістом та результатами випускної кваліфікаційної роботи і являє собою узагальнений короткий виклад її основного змісту. В анотації магістерської роботи мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та наявності практичного значення.

В анотації також вказуються: прізвище та ініціали здобувача; назва магістерської роботи; спеціальність (шифр і назва); найменування вищого навчального закладу; місто, рік.

Наприкінці анотації наводяться ключові слова. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту випускної кваліфікаційної роботи, відображати тематику дослідження і забезпечувати тематичний пошук роботи. Кількість ключових слів становить від п'яти до п'ятнадцяти. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок через кому.

4.3.3. Зміст випускної кваліфікаційної роботи. Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок вступу, усіх розділів, підрозділів та пунктів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

4.3.4. Перелік умовних позначень, символів, одиниць і термінів вводиться, якщо в роботі вжита специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо. Перелік друкується двома колонками, у яких, ліворуч за абеткою наводять скорочення, праворуч – їх детальну розшифровку.

Якщо спеціальні терміни, символи, позначення і таке інше повторюється менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

4.3.5. Вступ включає актуальність теми, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, практичне значення отриманих результатів, апробацію результатів дослідження. Обсяг вступу не повинен перевищувати 4 сторінки.

Актуальність теми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та

доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки. Якщо робота виконується у розрізі тематики наукових досліджень кафедри, коротко визначається зв'язок вибраного напрямку із планами організації, галузевими, державними планами та програмами, з обов'язковим зазначенням ролі автора у виконанні цих науково-дослідних завдань.

Мета і завдання дослідження. Мета – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Завдання – це конкретні шляхи, засоби досягнення поставленої мети.

Практичне значення одержаних результатів. Потрібно висвітлити практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Апробація результатів та публікації. Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах із оголошенням результатів своєї роботи та має цьому підтвердження (опубліковані тези, статті або програму конференції за темою роботи), то слід зазначити їх назву, рік та місце проведення, а також вказати публікації із теми дослідження.

4.3.6. Основна частина складається з розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки.

Структура основної частини роботи повинна розкривати реалізацію завдань випускної кваліфікаційної роботи. У розділах основної частини подають: огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень, виклад основних напрямів досліджень, експериментальну частину і методику досліджень, проведені теоретичні або експериментальні дослідження, аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У змісті першого розділу, як правило, подаються теоретичні питання з теми випускної кваліфікаційної роботи, написані з використанням літературних першоджерел. При написанні випускної кваліфікаційної роботи студент зобов'язаний давати посилання на авторів і джерело, з якого він запозичає матеріали або окремі результати

Інші розділи пишуться відповідно до теми роботи і вимог, розроблених випусковою кафедрою факультету. У практичній частині автор із вичерпною повнотою викладає методику проведення та результати власного дослідження.

Основні розділи повинні мати бібліографічні посилання на літературні джерела.

4.3.7. Висновки повинні містити виклад найбільш важливих результатів дослідження з пропозиціями щодо подальшого дослідження певної теми. Їх головна мета – підсумки проведеної роботи. Висновки мають відповідати поставленим завданням.

4.3.8. Кількість використаних джерел (літературних джерел, патентів, нормативно-технічних документів, адреси сайтів Інтернету) зазвичай, повинно бути не менше 50. Список використаних джерел оформляється

згідно Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

4.3.9. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи (інструкції, методики, опис алгоритмів дій); ілюстрації допоміжного характеру (таблиці, діаграми, схеми, графіки тощо); формули і розрахунки, зразки анкет, тестів, опитувальних листів та ін. На кожний додаток повинно бути посилання в тексті.

4.4. У випускних кваліфікаційних роботах наукового спрямування та комплексних магістерських роботах за рішенням випускової кафедри можуть бути допущені відхилення від вимог щодо структури та змісту магістерської роботи встановлених цим Положенням

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Оформлення випускної кваліфікаційної роботи повинно відповідати вимогам до звітів про НДР /ДСТУ 3008-95 Державний стандарт України. Документація. Звіти в сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. 10 5.2. Магістерську роботу друкують на одній стороні аркуша білого паперу формату А4, шрифт — Times New Roman (для виділення прикладів, понять тощо допускається використання інших шрифтів), розмір шрифту — 14, відстань між рядками 1,5 інтервала (до 30 рядків на сторінці), верхній і нижній поля — 20 мм, лівий — 30 мм, правий — 10 мм. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту повинна бути однаковою.

Вписування у текст іншомовних слів, формул, умовних позначок проводиться чорнилом чорного кольору.

Друкарські помилки можна виправляти підчищенням або зафарбуванням коректором, але більше двох виправлень на сторінці не робити.

Додаток А

Форма завдання на випускню кваліфікаційну роботу

Міністерство освіти і науки України

Центральноукраїнський національний технічний університет

Факультет _____

Кафедра _____

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____
(код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ 20__ року
« ___ » _____

ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту)

Керівник роботи (проекту)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи до захисту _____

3. Мета та завдання випускної кваліфікаційної роботи (проекту) _____

4. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи (проекту) _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зразок титульної сторінки випускної кваліфікаційної роботи
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський національний технічний університет

Кафедра _____

На правах рукопису²

ДОВГУН ОЛЕНА МИХАЙЛІВНА

**ЕКСПЕРТИЗА ЦІННОСТІ ДОКУМЕНТІВ: ТЕОРЕТИЧНІ
АСПЕКТИ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ**

Спеціальність: _____ « _____ »
код назва спеціальності

Освітній рівень _____

Науковий керівник:

ДОЛЬСЬКА ЛЮДМИЛА ВАСИЛІВНА,

кандидат історичних наук, доцент

ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

(_____) _____

(підпис) ПІБ

_____ 201_ р.

КРОПИВНИЦЬКИЙ □□201__